

Jiří Čejka - Péguy

Skautské hnutí ve světě a v České republice

Skautské hnutí ve světě a v České republice po prvních sto letech své existence a svého působení

■ B-P a počátky světového skautského hnutí

Zakladatel světového skautského hnutí Robert Baden-Powell (dále jen B-P) získal za svého vojenského působení ve službách Britského impéria v Indii a v Africe cenné praktické skautské zkušenosti (tehdy pojímané jako vojenská výzvědná a „pátrací“ činnost), které soustředil do několika publikací určené především pro vojenské zvědy a stopaře. Tyto publikace vzbudily v Anglii velký zájem také u mladé generace chlapců a dívek. B-P si podle této víc než příznivé odezvy uvědomil, že jeho zkušeností by bylo možno využít při výchově anglické mládeže v tehdy již existujících britských mládežnických organizacích, jejichž hlavním cílem původně byla výchova mladé generace ke službě a obraně koloniální velmoci – Britského impéria. Stávající britské organizace mladých, do značné míry militaristicky zaměřené, však neprojevíly o jeho nabídku zájem.

B-P uspořádal v roce 1907 na ostrově Brownsea experimentální tábor pro dvacet chlapců z různých společenských vrstev. Chtěl si tak v praxi ověřit své zkušenosti a možnosti skautského (jak hodlal nazvat „svůj“ systém) výchovného působení mezi mládeží. Tábor měl mimořádný úspěch. Dodnes je 1. srpen roku 1907 (podle na ostrově Brownsea postaveného pamětního kamene první táborový den) považován za datum vzniku světového skautského hnutí, i když první skautská organizace na světě byla oficiálně založena v Anglii až asi o půl roku později, a to 24. ledna 1908. V roce 1908 vychází nejprve v sešitovém vydání a pak jako kniha stěžejní dílo B-P, označované za „bibli“ světového skautingu Scouting for Boys. B-P své dílo během dalších více jak deseti let několikrát přepracoval. Skauting se rychle šíří nejen v Anglii, ale v podstatě ve všech světadílech. A to jak chlapecký skauting, tak také dívčí skauting. V roce 1920 se v Londýně konají první skautské Jamboree – první slavnostní světové shromáždění skautů – a první světová skautská konference, na které jsou položeny základy světového skautského hnutí. Byly zřízeny The Boy Scouts International Bureau a The Boy Scouts World Committee. Oficiálně bylo Světové skautské hnutí založeno na druhé světové skautské konferenci v Paříži v roce 1922, kde byla mimo jiné přijata jeho ústava. Dnes nese název World Organization of the Scout Movement - WOSM. Svaz junáků-skautů Republiky Československé se stal jedním ze zakládajících členů. V roce 1928 byla oficiálně založena světová asociace skautek – World Association of Girl Guides and Girl Scouts - WAGGGS, fungující neoficiálně někdy od roku 1919 jako Mezinárodní rada skautek. Československo se stalo v roce 1928 rovněž jedním ze zakládajících členů WAGGGS. Světový skauting vstoupil v roce 2007 do druhého století své existence a svého pozitivního mírového humanitního výchovného působení, spojujícího všechny lidi dobré vůle ku prospěchu nejen mládeže, ale celé lidské společnosti.

■ ABS, český skauting, vznik, působení a persekuce

Antonín Benjamin Svojsík (dále jen ABS) se seznámil se skautingem při svých cestách po Evropě a zejména v Anglii. Podobně jako B-P také on si ověřoval skautskou metodu v praxi nejprve se svými studenty. Když se ABS přesvědčil, že sokolové nemají o skauting zájem, své první pokusy se skautingem prováděl v rámci odboru, zřízeném při Svazu spolků a přátel pro

tělesnou výchovu mládeže, kde působil jako jednatel. V roce 1912 rovněž uspořádal experimentální tábor a to ve Vorlovském polesí u Lipnice. V tomtéž roce vydává vedle několika skautských publikací menšího rozsahu „bibli“ českého skautingu Základy junáctví. Není pochyb o tom, že B-P využil při sepisování Skautingu pro chlapce informací z různých zdrojů, zejména od Ernesta Thompsona Setona a řady dalších autorů. Jejich jména však v jeho díle chybí, bohužel. B-P je prostě neuvedl, což byla podle mého názoru velká chyba. Oxfordská profesorka Elleke Boehmer píše někdy na počátku třetího tisíciletí v úvodu reedice jí komentovaného původního 1. vydání knihy Scouting for boys, že to byl takový narychlo sebraný „pel-mel“ soubor různých informací, výchovných rad, doporučení, a dobrodružných vyprávění při táboráku, získaných – převzatých od různých autorů a z různých zdrojů. Možná právě proto nebylo pro B-P snadné uvést použité prameny. Na rozdíl od B-P si ABS přizval ke spolupráci na přípravě rukopisu knihy Základy junáctví několik významných osobností kultury a vědy. ABS měl přímý souhlas B-P k překladu jeho knihy, znal i Setonův významný příspěvek indiánů lesní moudrosti k výchově mladé generace, ale raději skauting upravil pro naše podmínky a knihu doplnil kapitolami od odborníků, které považoval za důležité a potřebné pro výchovu mládeže a pro pochopení významu skautingu pro mládež a pro celou společnost. Traduje se, že Tomáš Garrigue Masaryk byl jedním z těch, kdo upozornil ABS, že v Anglii vznikl skauting – moderní hnutí pro mimoškolní výchovu mládeže. A nebyl zřejmě jediný. 15. června 1914 byl založen samostatný skautský spolek Junák - Český skaut. 7. června 1919 byl formálně ustaven Svaz junáků-skautů RČS, v roce 1934 byl název rozšířen na Svaz junáků-skautů a skautek RČS. Nebyl jedinou naší skautskou organizací. V roce 1939 se pod politickým pomnichovským nátlakem spojilo několik u nás tehdy existujících skautských organizací a byla ustavena jednotná organizace Junák. Ten přežil několik zákazů a v podstatě existuje dodnes jako naše největší skautská organizace.

Skautské hnutí u nás bylo zakázáno nacisty v roce 1940, obnoveno spontánně v roce 1945, po únorovém puči v roce 1948 postupně likvidováno až zakázáno komunisty, aby oficiálně zaniklo v roce 1950 stejně jako členství Junáka ve světových skautských organizacích, z nichž Junák, ovládaný již komunisty, sám vystoupil. V letech 1968–1970 byla obnovena nakrátko činnost Junáka, aby byla komunisty sice v podstatě znovu zakázána, ale v nastalé pro skautské hnutí opět nepříznivé situaci Junák sám sebe oficiálně rozpustil. K definitivnímu obnovení činnosti Junáka došlo až v listopadu 1989 po pádu komunistické totality. Junák byl znovu přijat do obou světových skautských organizací WOSM a WAGGGS, tedy organizací, které ve dvacátých letech dvacátého století pomáhal vybudovat. A letos tak přes všechny zákazy, potíže a problémy vstupuje český skauting do druhého století své existence a svého úspěšného působení ve výchově naší mládeže.

■ Ideové základy a filozofická podstata skautského hnutí

Ideová, duchovní a filozofická podstata skautského hnutí – skautská spiritualita a jeho výchovného působení vychází ze skautského slibu a skautského zákona, vypracovaných B-P, a ze tří základních principů z nich odvozených a poprvé jasně formulovaných a schválených

na 26. světové skautské konferenci v Montrealu v roce 1977 – povinnosti k Bohu, k bližním a k sobě. Ideová podstata skautingu je základní součástí integrálního výchovného systému – skautské metody, ve které se uplatňuje mimo jiné družinový systém, učení činností a každodenní povinnost vykonat dobrý skutek. Skauti si podávají levou ruku, mají svůj skautský pozdrav, skautský kroj a své skautské heslo. Skauting chápeme jako výchovné hnutí pro mládež s celoživotním posláním. Naznačil jsem, že jde o výchovné hnutí, což považuji za zcela zásadní. V žádném případě nejde o jednu z organizací pro využití volného času dětí a mládeže, jak dodnes skauting mnozí neskauti, ale i někteří skauti a skautští činovníci nejen z mladší generace mylně chápou. Často zjišťujeme, že praktické skautské metody využívají i jiné organizace. Jde samozřejmě o praktický či technický skauting, který je ve skautském hnutí ve skutečnosti jen prostředkem k naplnění skutečných výchovných cílů skautingu. A pro nás může být uspokojivým zjištěním, že naše praktické metody našly využití i jinde mimo skautské hnutí. Ale „skautování“ opravdu není dnes už jen o stanování a o táborových ohních.

■ Skauting a nacistická a komunistická totalita

Skautské hnutí za doby své existence bylo vystaveno v zemích, kde vládly totalitní režimy, tvrdým represím. Jeho činnost byla zakázána a řada skautských činovníků i prostých skautů a skautek skončila ve vězení, někteří dokonce byli popraveni. Paradoxem je, že skauting tolerují a podporují i některé režimy, jejichž totalitní tendence jsou nebo dlouho bývaly nesporné (např. Indonésie, Egypt a Libye). I u nás v tzv. druhé republice (po Mnichovu 1938) se oficiálně nepřipouštělo, že by v českých skautských oddílech mohli být i neáriji, což se podle slov Rudolfa Plajnera, uvedených v jeho „Pamětech“, v praxi nedodržovalo. U nás došlo k persekuci skautů a skautek za nacistické okupace i za komunistické totality. Naši skauti si v té době vždy byli vědomi skautského slibu a skautského zákona a především prvního bodu svého skautského slibu milovati vlast svou, republiku Československou a sloužiti jí věrně v každé době. Cítili povinnost tento slib své vlasti plnit do všech důsledků. Sledujete-li dnes televizní a rozhlasové pořady o 3. odboji proti komunistům, nemohlo uniknout vaší pozornosti, že ve většině případů v nich vystupují skauti a skautky. Na mnohé z nich už se jen vzpomíná, odešli k věčnému táboráku. Skauti a skautky ovšem byli aktivní součástí nejen 3. odboje proti komunismu, ale také 2. odboje proti nacismu. I v době zákazů činnosti skautské hnutí nikdy nepřestalo existovat – nesmělo působit oficiálně, ale mnohé oddíly tak činily ilegálně za velmi složitých podmínek, často s velkým rizikem svých vůdců. Mnozí z těchto vůdců za tuto činnost skončili ve vězení. Ovšem také právě díky této činnosti bylo naše skautské hnutí připraveno na svou krátkou dobu existence v letech 1968–1970 a trvalou existenci v listopadu 1989. V odporu a odboji proti nacistické a komunistické totalitě splnili skauti a skautky první bod svého skautského slibu a čestně obstáli. Je ovšem třeba přiznat, že byli také takoví, kteří selhali a skautský slib tím porušili. Samozřejmě, skautské hnutí je hnutí mírové a humanistické, ale není-li zbytlí, je vlastně jeho povinností i posláním se totalitě a jejímu zlu postavit. A také k tomu vychovává mládež skauting.

Když se ještě v roce 1970, v době, kdy již po necelých třech letech od obnovy jeho oficiální činnosti byl osud našeho skautingu opět zpečetěn, konaly na mnoha místech vůdcovské zkoušky, všichni zdůrazňovali, že probíhají na poslední chvíli právě proto, aby se tak vytvořily záloha a základ pro třetí a definitivní obnovu skautingu v naší vlasti.

V roce 1968 na výzvu náčelníka Junáka Rudolfa Plajnera nastoupilo dobrovolně do služby skautskému hnutí téměř patnáct tisíc skautů a skautek. To vzbudilo podezření u komunistického časopisu Tribuna, který usoudil, že skauti museli být celou dobu zákazu své existence v letech 1948/1949–1968 v ilegality a placeni západními rozvědkami. Jinak by totiž nemohli na základě jedné výzvy náčelníka Plajnera být připraveni okamžitě v takovém počtu nastoupit do služby skautskému hnutí. Historie se opakovala po pádu komunistické totality v listopadu 1989 jen s tím rozdílem, že se toho mnozí z těch, co nastoupili a sloužili v letech 1968–1970, už nedožili, a časopis Tribuna už přestal existovat. Rád bych zde znovu podtrhl, že skautská činnost probíhala za komunistické totality nejen ilegálně pod rouškou některých tehdy existujících organizací, ale také – zejména v letech 1948–1960 – v komunistických vězeních a na komandech – v Jáchymově, Leopoldově i jinde. Organizovali ji početní političtí vězni – skauti. Připomínáme si hrdinství našich vojáků v západních spojeneckých armádách za druhé světové války. Také tam mezi našimi vojáky působily skautské roverské družiny. Po únoru 1948 vzniklo v záchranném středisku uprchlíků z Československa v Regensburgu (Řezně) první československé skautské exilové ústředí, neboť v mnoha dalších uprchlických táborech IRO (International Refugee Organization) vytvářeli naši skauti a skautky vlastní skautské oddíly. Československý exilový skauting se velmi úspěšně podílel na výchově dětí našich exulantů.

■ Současný skauting ve světě a u nás, jeho cíle a poslání

V současné době existují skautské oddíly ve všech civilizovaných zemích světa s výjimkou několika totalitních diktatur, ve kterých je skautské hnutí zakázáno. A je třeba připomenout, že také pád totalitních režimů v Evropě i jinde na konci dvacátého století je spojen s rychlou a úspěšnou spontánní obnovou skautských organizací prakticky ve všech těchto zemích. Tato skutečnost stojí za pozornost. Nebylo totiž vysloveně zapotřebí nějakých výzev a organizačních pokynů shora, protože skautské hnutí u nás se skutečně jak v roce 1945, tak 1968 i 1989 obnovovalo spontánně zdola ve střediscích, oddílech, ve smečkách a rojích. Stojí za zamyšlení, proč se tak děje a v čem je síla skautských ideálů, máme-li tolik důkazů o tom, že skautské hnutí je trvalé, nezničitelné a vždy připravené plnit své výchovné poslání ve službě mládeže všech barev pletí, vyznání a původu, službě bližním a ku prospěchu všeho lidstva. V současné době u nás působí několik skautských organizací, z nichž Junák vykazuje největší členskou základnu.

Skautské hnutí u nás stojí na počátku druhého století své existence a svého výchovného působení. Jeho základní principy mají trvalou hodnotu a trvalou platnost. Skautský slib, který každý skaut dobrovolně uzavírá, a skautský zákon, k jehož plnění se složením skautského slibu dobrovolně zavazuje, se pro mnoho chlapců a dívek, mužů a žen stává závazkem na celý

život v souladu se zásadou Jednou skautem – skautem provždy. Stamiliony chlapců a děvčat prošly za uplynulých více než sto let skautskou výchovou v celém světě. Mnozí z nich se stali významnými osobnostmi vědy, kultury, politiky, sportu. A většina z nich se hrdě ke svému skautství hlásí a vyhlašuje, jak je skauting pozitivně oslovil a jak ovlivnil celý jejich další život. Ale nejde jen o ty významné osobnosti či celebrity, jak bychom je dnes moderně označili. Sledujete-li třeba i v pozdních nočních hodinách pořady v Českém rozhlase či České televizi nebo články v českých časopisech – ve kterých se mluví či píše o skautingu a o skautech, a do kterých mohou někdy i posluchači, diváci a čtenáři přímo nebo nepřímo vstupovat telefonicky, prostřednictvím SMS či e-mailu, nemůže Vám uniknout, s jakým nadšením o skautingu vyprávějí ti, kteří ten svůj skauting většinou prožili před mnoha desítkami let. Nezapomněli na něj, vzpomínají na skautské tábory, na večery prožité při táborovém ohni mezi svými bratry či sestrami, na skautské písničky, na noční hlídky i na okamžiky slavnostní chvíle, při které skládali skautský slib. Vracejí se tak do svého mládí, které jim bylo násilně narušeno. Těm velmi starým nacistickou a těm relativně mladším komunistickou totalitou. Členové královéhradecké skautské hudby tak vzpomínali na své působení na prvním skautském poválečném Jamboree – Jamboree de la Paix – v Moisson ve Francii v roce 1947. Ač sám jsem už také skautský kmet, stále obdivuji ty více jak devadesátileté skauty a skautky či oldskauty a oldskautky, kteří a které dodnes slouží skautskému hnutí, skautské mládeži a naší vlasti. Pro rovery a oldskauty je služba skautskému hnutí, bližním, vlasti a společnosti celoživotním závazkem a celoživotní povinností. Ano, také k tomu vychovává a vede skauting mládež. Aby vždy a za všech okolností z ní vyrostli čestní, poctiví, morálně a lidsky tělesně i duševně zdatní občané naší země a lidské společnosti, připraveni vždy a za všech okolností ke službě ne ledajaké, ale jak jsem již řekl, ke službě bližním, vlasti a lidstvu. V tom je skautské hnutí nezastupitelné, nenahraditelné a nepostradatelné. Jistě, mnozí si dobu, kterou prožili v mládí ve skautském oddíle, idealizují, ale i tak jde o pozitivní signál naší společnosti.

Světové skautské hnutí, jehož zakladatelem je B-P, je dnes reprezentováno ve světě dvěma největšími organizacemi World Organisation of the Scout Movement (WOSM) a World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) a řadou menších organizací, které se rovněž hlásí k B-P, a představuje tak v současné době největší mládežnické hnutí ve světě. Významně se podílí ve spolupráci s takovými organizacemi, jako jsou YMCA, YWCA a dalšími ve vazbě na Organizaci spojených národů a UNESCO na výchově mladé generace, které, jak možná trochu nadsazeně říkáme, patří budoucí svět. Je otevřeno všem lidem dobré vůle bez ohledu na jejich původ, barvu pleti a víru, a odmítá totalitní režimy všeho druhu. ABS v roce 1938 po návratu ze Sovětského Svazu prohlásil krátce před svou smrtí, že skauting odmítá jakoukoliv totalitu. Ti, kteří vyznávali či vyznávají politické nebo náboženské názory, které jsou v rozporu se skautským slibem a zákonem a třemi základními principy skautingu, nemohou být členy světového skautského bratrstva. Vyrovnat se s tím ve svém svědomí mají dodnes potíže ti, kteří se v minulosti politicko-stranicky angažovali v atheisticko-materialistických politických stranách marxistického zaměření v bývalém Sovětském svazu a jeho satelitech ve střední a východní Evropě i jinde ve světě.

B-P založil skautské hnutí na křesťanských principech, aby je postupně otevřel mládeži celého světa bez rozdílu původu, rasy nebo náboženství. Jestliže původně předpokládal, že svým výchovným pojetím prospěje skauting Britskému impériu, brzy si uvědomil, že může prospět mládeži všech zemí a světadílů. A nejen mladým lidem, ale celé lidské společnosti. V některých zemích jsou skauti vůbec, ale zejména pak skauti s vyšší skautskou kvalifikací (v USA Eagle Scouts), respektováni při přijímání do armády i do různých významných profesí. Být skautem je totiž současně zárukou toho, že jde o čestného, pravdomluvného, spolehlivého a důvěryhodného člověka. A takových občanů potřebuje každá společnost nejvíce. Potvrzuje to i nedávno provedený oficiální kvalifikovaný průzkum anglického skautingu.

■ Základní principy skautského hnutí jsou neměnné

Současný skauting setrvává na svých neměnných ideových duchovních základech – slibu, zákonu, heslu a třech základních principech, ale ve svém výchovném praktickém programu využívá všech vymožeností moderní doby. Dnes už se nebazíruje na znalosti uzlování či morseovky, i když i to by každý skaut měl ovládat, skauting není jen stanování, nejsou to jen krátké kalhoty a táborové ohně. Skautské hnutí využívá mnohé z dnes dostupných prostředků, jako jsou výpočetní technika, internet či mobil. Vzdělanostní úroveň dnešní mládeže stoupá, protože také požadavky, nároky a potřeby společnosti se zvyšují. I s tím se musí současný skauting vyrovnat prostřednictvím zvýšených nároků na kvalifikaci skautských vůdců a činovníků. Nelze dnes ve skautingu pěstovat ani duchovní ani duševní primitivismus. Z výchovného hlediska je základem skautského hnutí duchovní podstata skautingu – skautský slib a skautský zákon, které do vínku skautského hnutí vložil jeho zakladatel B-P, od nichž se odvíjí celý ideový a praktický výchovný proces a které mají trvalou a neměnnou hodnotu. Vnuč B-P Michael říká, že i v současné době má skautský stisk levice co nabídnout.

Velký význam má skautské hnutí v současné době v zemích původně označovaných jako rozvojové, ve kterých svým způsobem plní úlohu pomocníka škole a společnosti ve výchově mládeže, a to zejména v těch zemích, které ještě před několika desítkami let byly koloniemi některých z evropských velmocí. Nezanedbatelná je i pomoc skautů při řešení různých ekologických a zdravotních problémů a třeba i nedostatku pitné vody právě v rozvojových státech. Skauti a skautky všech generací tak plní jedno z hlavních poslání skautského hnutí – službu bližním a lidstvu.

Je všeobecně známo, že povinností každého skauta je vykonat každý den aspoň jeden dobrý skutek. Američtí skauti mají dokonce žeton z barevného kovu se skautskou lilií, na jehož lícní straně je napsáno *On my honor I will do my best* (Na svou čest budu konati jak dovedu nejlépe) a *Be prepared* (Buď připraven), na rubu pak *Secretly transfer me to your right pocket each day after your good turn has been done* (Tajně mě každý den přenes do své pravé kapsy, jakmile jsi vykonal dobrý skutek). Skaut má tajně přemístit tento žeton každý den do pravé kapsy, jakmile vykoná dobrý skutek, ale není uvedeno odkud, předpokládám, že z levé kapsy?

■ Zlaté pravidlo chování a křesťanské počátky skautingu

Ve světovém skautském hnutí a světovém skautském bratrství se ve značné míře uplatňuje Zlaté pravidlo chování – co nechceš sám, nečiň jinému, jehož původ nacházíme ještě před příchodem křesťanství. V českém skautském hnutí i v naší společnosti se o tomto pravidlu hovoří a píše jen málo, pokud vůbec. A tak, bohužel, naši lidé nejsou vychováni v duchu tohoto obecně uznávaného pravidla a vedeni k jeho uplatňování v každodenním životě. Na rozdíl od toho se s tímto pravidlem často setkáváme v zahraniční skautské literatuře. Benjamin Kuras v knize *Jak zabít civilizaci*, vydané v roce 2011, píše o západní civilizaci, že v ní vrozenou lidskou agresivitu mírní soubor dvanácti posvátných zákonů společných židovskému a křesťanskému náboženství: Mojžíšovo Desatero a dva další, které znějí, Miluj bližního jako sebe a Nečiň jiným, co nechceš, aby činili tobě. Ty jsou, podle Kurase, hluboce zakořeněné v podvědomí západní civilizace, do takové míry, že je i její ateisté přijímají jako kritérium obyčejné lidské slušnosti a míru civilizovanosti. Od těchto zákonů je již jen krok ke skautskému slibu, skautskému zákonu, duchovním a ideovým základům skautského hnutí. Vždyť skauti a skautky ve světě ve svém působení rovněž uplatňují výše uvedené Zlaté pravidlo chování, které nám říká, že nemáme činiti jiným, co nechceme, aby oni činili nám.

B-P vyšel při vytváření základů světového skautského hnutí z křesťanství, víry v Boha a Mojžíšova Desatera a vložil je do skautského slibu a skautského zákona. Rychlý rozmach chlapeckého i dívčího skautingu ve světě ho brzy přesvědčil o tom, že skautský ekumenismus je mnohem širší než ho vyznávají a aplikují křesťanské církve, a otevřel skautské hnutí mládeži celého světa všech vyznání. Tři základní principy skautingu, které vycházejí z Baden-Powellem vytvořeného skautského slibu a zákona a které byly přijaty na 26. světové skautské konferenci WOSM v Montrealu v roce 1977, jak jsem již uvedl, se tak staly nosným duchovním programem světového skautského hnutí. Formulačně podobné principy, vycházející z původních idejí B-P, přijala na své 21. světové skautské konferenci v roce 1972 v Torontu také WAGGGS.

■ Skauting a jeho budoucnost

Duchovní základy, které světovému skautingu položil B-P, mají, jak jsem rovněž již zmínil, stálou a neměnnou hodnotu a staly se trvalou konstantou světového skautského hnutí, hnutí, které právě díky svým morálním a lidským výchovným hodnotám přežilo všechna úskalí, nepřízeň a útoky jeho nepřátel, zákazy v totalitních diktaturách, i stále rostoucí sekularizaci ve světě, aby bylo podle svého hesla *Buď připraven!* skutečně připravené a mohlo tak úspěšně vstoupit do druhého století své existence. Skautským výchovným procesem prošly na celém světě stovky milionů chlapců a dívek, u nás to byly nepochybně stovky tisíc. Setrvá-li světové skautské hnutí na svých neměnných principech, bude-li stále vycházet při svém ideovém působení ze svých kořenů, má příznivou a radostnou budoucnost před sebou. Během prvního století své existence a svého výchovného působení ve prospěch mládeže se stalo plně respektovanou, uznávanou a nenahraditelnou součástí mimoškolní výchovy

budoucích generací na celém světě. Vzpomeňme s úctou těch, kteří stáli ve světě i u nás u zrodu skautského hnutí a vypěstovali jeho tak pevné kořeny, které jsou nezničitelné. Nechť nejen pro nás – současné skauty skautky, ale i pro ty budoucí, stále platí Kitchenerova slova Jednou skautem – provždy skautem, která plně respektovali zakladatelé Robert Baden-Powell i Antonín Benjamin Svojsík, a která jsem si proto na závěr své úvahy dovolil ještě jednou připomenout.

Děkuji bratřím ing. Karlu Lešanovskému - Kayovi a ing. Zdeňkovi Navrátilovi - Fetiškovi za pečlivé pročtení mého textu a jejich připomínky.

Roudnice n.L., květen 2012
Jiří Čejka - Péguy